

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Pas u blizini PSS
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	01.11.2019. godine, 07:40 UTC, aerodrom
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none">- Pas- Vazduhoplov u fazi prilaza
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Dana 01.11.2019. kontrolor letenja na smjeni uočava malog psa u travi otprilike na sredini istočno od piste i poziva službe zadužene za održavanje manevarskih površina da izađu na manevarske površine i rastjeraju uočenog psa. U tom trenutku se vazduhoplov nalazi u fazi prilaza. Nakon par minuta službe za održavanje ispaljuju sredstvo za rastjerivanje životinja. Nisu javili da li su ga vidjeli.</p> <p>Odmah obavještavamo vazduhoplov da smo uočili psa na pisti na što pilot samo potvrđuje tu informaciju i nastavlja prilaz i slijetanje. S obzirom da je vazduhoplov bio na dosta niskoj visini, ostavljamo odluku na pilotu da odluči da li će otići u "go around". Nakon što je avion sletio pas pretrčava pistu otprilike kod rulnice, bez kontakta sa vazduhoplovom.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Sprovedena je istraga ovog događaja</p> <p>Zaključci sprovedene istrage:</p> <p>-Dana 01.11.2019. godine u 08:26:43 UTC, aerodromska Služba je napustila pistu, te informisala JPAKL da je "pista čista".</p> <p>- Dana 01.11.2019. godine u 08:28:28 UTC, kontrolor letenja JPAKL-a je obavjestio Operativni centar aerodroma o dolasku vazduhoplova na aerodrom, te da se očekuje slijetanje kroz petnaestak minuta.</p> <p>- Dana 01.11.2019. godine u 08:31:36 UTC, kontrolor letenja JPAKL-a informisao je aerodromsku službu, da je uočio psa između taksiveja, te su isti odmah izašli na pistu.</p> <p>-Takođe su informisani da će vazduhoplov biti u finalu za pet minuta, međutim od aerodromske službe nije bilo odgovora.</p> <p>- Aerodromska služba je informisana i o lokaciji na kojoj je pas uočen, međutim od iste nije bilo odgovora.</p> <p>-Kontrolori letenja JPAKL-a su čuli ispaljivanje sredstava za rastjerivanje životinja, međutim, nisu dobili odgovor da li je aerodromska služba vidjela psa.</p>
---	---

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dana 01.11.2019. godine u 08:35:03 UTC, aerodromskoj službi je proslijeđena instrukcija da ostanu na svojoj poziciji. - Dana 01.11.2019. godine u 08:38:13 UTC, pilot vazduhoplova je prijavio "RWY in sight and turning final one", te je od kontrolora JPAKL-a dobio instrukciju "clear to land". - Dana 01.11.2019. godine u 08:40:54 UTC, kontrolor letenja JPAKL-a informisao je pilota vazduhoplova, da se pas nalazi na pisti, na što pilot samo potvrđuje informaciju i nastavlja prilaz i slijetanje. Vazduhoplov je sletio na aerodrom u 08:42 UTC. - Nakon što je vazduhoplov sletio, pas pretrčava pistu kod TWY, bez kontakta sa vazduhoplovom. <p>-Aerodrom je dužan postupiti u skladu sa "Pravilnik o aerodromima" član 180. (Smanjenje opasnosti od kretanja i zadržavanja divljih životinja na području aerodroma)</p> <p>(4) Sprečavanje kretanja i boravka divljih životinja na području aerodroma je u nadležnosti operatora aerodroma, koji mora osigurati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plan i uputstva, te mjere i postupke u vezi sa tim; • Potrebnu opremu, kao i • Službu zaduženu za provođenje tih mjera i postupaka. <p>2. Stručno lice SMD-a je izvršilo analizu događaja.</p>
---	---

Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	3D prema ICAO-u Ovaj događaj nije značajnije uticao na bezbjednost letenja (Safety) ali je izazvao određene smetnje. Ovakva vrsta događaja dešava se rijetko.
Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	Navedeni događaj prezentovati na Komitetu sigurnosti aerodroma, kako bi se naglasila obaveza postupanja u skladu sa "Pravilnikom o aerodromima", član 180. (Smanjenje opasnosti od kretanja i zadržavanja divljih životinja na području aerodroma), kao i uputio zahtjev da se izvrši pregled ograde, radi ustanovljavanja da li na istoj postoje otvori/puknuća, preko kojih životinje mogu doći na manevarske površine, odnosno da li na području manevarskih površina postoji obitavalište pasa i/ili drugih životinja. Uputiti dopis aerodromu, kako bi ih informisali o ovom događaju.
Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	